

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gajdics Ágnes Gabriella ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiség jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. április 7. napján meghozott 28.P.22.371/2015/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, eltiltja az alperest a további jogosulatlan hangfelvétel készítéstől, és a fizetési kötelezettségét 100.000 (Százezer) forintra felemeli.

A felperest terhelő kereseti illetéket 73.700 (Hetvenháromezer-hétszáz) forintra leszállítja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékügyi hatóság felhívására 17.900 (Tizenhétezer-kilencszáz) forint kereseti illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak az illetékügyi hatóság felhívására a felperes 111.000 (Száztizenegyezer) forint, míg az alperes 8.000 (Nyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy a perrel felmerült további költségeit a felperes viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a **B.** Önkormányzat alpolgármestere. Az önkormányzat, mint az ... szám alatti társasház tulajdonosa, és annak lakói, mint bérlők között hosszadalmas jogvita folyt. Az egyik lakás bérlője **R. J.**, az alperes az ő lakótársa. A jogvita lezárása érdekében 2015. március 5. napján munkamegbeszélésre került sor, melyen jelen volt **R. J.** és kísérijeként az alperes, az önkormányzat részéről pedig a felperes, **D. E.**, valamint **V. Z.**. A megbeszélésről jegyzőkönyv, hivatalos felvétel nem készült, az ott elhangzottakat az alperes a jelenlévők hozzájárulása nélkül titokban hangfelvételre rögzítette.

A terézvárosi önkormányzat képviselő-testületének 2015. június 11. napján tartott ülésén **W. L.** képviselő az alábbiakat nyilatkozta: „Köszönöm a szót. Szeretném megkérdezni, hogy változatlan, hogy mi lesz itt a lakónak a sorsa, nem kell **B.** úrnak most ide jönni és lerajzolni az **A.**-et, hiszen az előbb már említette az érintett családot, akinek a hangfelvétele elkészült. Én tudomásom szerint, - a családdal való kapcsolattartásom során elmondták-, hogy **B.** úr azóta is fenyegetőzik, úgyhogy velük

szemben a hangfelvételt illetően."

A terézvárosi önkormányzat 2015. december 17. napján közmeghallgatást tartott. Ezen körülbelül 50-60 ember vett részt. A közmeghallgatáson jelen volt az alperes, aki az alábbi kijelentéseket tette: „Szeretném megkérdezni a Tisztelt Testület tagjaitól, hogy van-e önöknek tudomása arról, hogy az Alpolgármester úr a hivatali beosztottjait tanúként idézteti a tárgyalásra, ez elfogadott gyakorlat-e, vagy önként és dalolva ajánlkoznak akkor, mikor az Alpolgármester úrnak nagyok jól kell tudni, hogy az a tény, hogy a hangfelvétel elkészült, a bíróságon már nem vita tárgya. Teszem hozzá, az ott meghurcolt dolgozóktól azért nem lettek olyan dolgok kérdezve, amik az eseményt kibonthatják, mert azok a dolgozók, azok a dolgozók olyanképpen vannak tanúként meghallgatva, hogy nekik azért az igazmondásért, vagy a hamis tanúzásért börtönnel való fenyegetettség jár."

„Jó akkor én bejelentem, hogy felperes neve alpolgármester a hivatali hatalmával visszaélve az ... szám alatt lakó **R. J.** lakásügyét - veszi igen - a velem való peres eljárás okán az arra való előterjesztését 2015. hetedik hóban - mikor **R. J.**-nál kinn jártak - azért vonta vissza, hogy személyesen bosszút álljon. Tudom azt, hogy az előterjesztőnek joga van a keresetét visszavonni, viszont a testületnek tárgyalnia kell, hogy a kereset visszavonása indokolt volt-e. Nagyon jól tudom, hogy ezért én most megint polgári perek garmadát kapom a nyakamba, de tisztelettel bejelentem, hogy a később a Jegyző úrnak átadott iratanyag alapján ezt a dolgot másképpen nem tudom tisztázni, ezért az önkormányzatot perbe hívom. Köszönöm szépen!"

A felperes keresetében kérte a bíróságtól, hogy állapítsa meg, hogy az alperes:

- A hangfelvétel engedély nélküli rögzítésével megsértette a hangfelvételhez való jogát.

- Azzal a magatartásával, hogy azt hírsztelte **W. L.**-nak, hogy őt a felperes fenyegeti, illetőleg zaklatja, megsértette a jó hírnévhez fűződő jogát.

Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértésektől, valamint megfelelő elégtétel adás keretében bocsánatkérő levél írására, melyet a T. Önkormányzat Képviselő Testületének következő ülésén felolvashat. A levél tartalmára nézve a felperes azt kérte, hogy abban szerepeljen, hogy a hangfelvétel egy munkamegbeszélésről készült és **W. L.** tolmácsolásával azt állította az alperes, hogy a felperes megfenyegette, a beosztottjait pedig meghurcolta, hogy tanúként idéztette őket, illetve azt állította, hogy ő, azaz a felperes visszaél a hivatali hatalmával, valamint személyes bosszútól vezérelve vont vissza egy hivatali előterjesztést. Kérte az alperesnek a birtokában lévő hangfelvétel megsemmisítésére történő kötelezését is a 2015. március 5-iki munkamegbeszélést illetően. 1.527.000 forint sérelemdíj megfizetésére is igényt tartott. Kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes a nem nyilvános közéleti szereplésen elhangzottakat rögzítette, ezért megsértette a hangfelvételhez való jogát.

Az alperes a kereset elutasítását kérve arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alpolgármester foglalkozású felperesnek nyilvános közszereplése volt a munkamegbeszélés, melyen elhangzottak hivatalosan nem kerültek rögzítésre, és az ott történtek bizonyítása végett okkal készítette el titokban a hangfelvételt. Vitatta, hogy ő hírsztelné, hogy a felperes őt megfenyegette és zaklatta, azt viszont valós állításnak vélte, hogy a felperes munkatársai meg lettek hurcolva az alá-fölé rendeltségi viszonyuk miatt, továbbá az előterjesztés visszavonására a felperes részéről is bosszúból

került sor. Hangsúlyozta, hogy az ügy átpolitizált.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy a **B.** Önkormányzat hivatalos helységében a 2015. március 5. napján történt megbeszélést a felperes hozzájárulása nélkül rögzítette, megsértette a felperes hangfelvételhez való jogát. Kötelezte az alperest, hogy emiatt 15 napon belül írásban kérjen bocsánatot a felperestől, akit a bíróság feljogosított arra, hogy azt a **T.** Önkormányzat Képviselő Testületének következő ülésén felolvassa. Kötelezte ezen túlmenően az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Felhívta a felperest, hogy fizessen meg az államnak 91.620 forint kereseti illetéket.

Határozata indoklásában rögzítette, hogy érdemi döntését a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (későbbiekben: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdése, 2:43. § a, d) és g) pontjai, a 2:44. §-a, 2:48. § (1) bekezdése, 2:51. § (1) bekezdés a) és b), valamint 2:52. § (1) és (2) bekezdése alapján hozta. Összességében azzal érvelt, hogy nem volt vitatott a felek egyező előadása értelmében, hogy az alperes nem kérte a jelenlévők hozzájárulását, ezért a jogosulatlan hangfelvétel-készítés körében részben helyt adott a keresetnek. A további jogsértésektől történő eltiltás iránti kérelmet - más indokok mellett - arra hivatkozással találta értelmezhetetlennek, hogy nincs még egyszer lehetőség a 2015. március 5. napi munkamegbeszélés anyagának rögzítésére. Az objektív jogkövetkezmények közül alaposnak találta a bocsánatkérő levél írását, melynek a képviselő-testület következő ülésén történő közlésére is feljogosította a felperest. Nem tartotta ugyanakkor teljesíthetőnek a hangfelvétel megsemmisítésére irányuló keresetet, mivel úgy vélte, hogy összességében erősebb érdek fűződik a munka-megbeszélésen történtek utólagos bizonyíthatóságához, mint a felperesnek a megsemmisítéshez fűződő igényéhez. A peradatok mérlegelésével 40.000 forintban határozta meg a felperesnek járó sérelemdíj összegét, mivel a hanganyag jogosulatlan nyilvánosságra-hozására nem került sor.

A Ptk. 2:44. §-a, valamint a 7/2014. (III. 7.) AB határozat alapján a felperes további kereseti kérelmeit elutasította az alperesnek a közmeghallgatáson tett nyilatkozataival kapcsolatban, melyre nézve azzal érvelt, hogy a felperest, mint politikus közszereplőt a közéleti vitával összefüggésben bíráló vélemény-nyilvánítás szabadsága csak kivételesen korlátozható, ezért a közmeghallgatáson előadottak nem eredményezhetik az alperes polgári jogi felelősségre-vonását. A kereseti illeték megfizetésére a pervesztes felperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a módosított keresetének történő teljes helyt adást kért, azzal, hogy a kérelmét részben teljesítő elsőfokú ítéleti rendelkezéseknek a hatályukban történő fenntartását is indítványozta. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett maradéktalanul a perköltségek viseléséről, a részére ugyanis egyáltalán nem állapított meg ügyvédi munkadíjat, és elfogadható indok nélkül kötelezte a kereseti illeték teljes megfizetésére.

Jogorvoslati kérelme indokaként előadta, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hangfelvételhez való jogát megsértette az alperes, azonban tévedett amikor a további jogsértéstől történő eltiltás iránti kérelmét elutasította. A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) pontja ugyanis a hasonló cselekmények elkövetésétől riasztja vissza az ilyen eszközhöz jogtalanul folyamodót, az elsőfokú bíróság e körben rögzített elutasító indokai tévesek. Sérelmezte a hangfelvétel megsemmisítése iránti kérelmének elutasítását is, mellyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy nincs annak jelentősége, hogy szükség lehet a megbeszélésen történtek utólagos bizonyítására. Amennyiben a hangfelvétel jogtalan körülmények között készült, okkal kéri annak megsemmisítését is. Utalt e vonatkozásban az eltérő bírói gyakorlatra.

Kifogásolta továbbá, hogy csupán 40.000 forint összegű, - a kialakult gyakorlathoz képest is irreálisan alacsony - sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest az elsőfokú bíróság, ami a jogintézmény kicsúfolása. Iratellenesnek találta azt az ítéleti megállapítást, hogy az alperes nem hozta nyilvánosságra a hangfelvételt, hiszen **W. L.** önkormányzati képviselő a testület 2015. április 30. napi ülésén éppen arról számolt be, hogy a hangfelvétel az ő rendelkezésére áll, és annak tanúsága szerint a felperes minősíthetetlen hangnemet használ a bérlőkkel.

Ami az alperesi nyilatkozatokkal kapcsolatos kereseti kérelmeinek a teljes körű elutasítását illeti az elsőfokú bíróság által is idézett alkotmánybírósági határozat alapján helyezkedett arra az álláspontra, hogy a jelen perben szó sincs közügyről, a jogsértés alapja egy önkormányzati tulajdonú lakás bérleményével kapcsolatos jogvita, amelyben az alperes még csak nem is minősül érintett félnek. Igaztalanul vádolta meg az alperes azzal is, hogy egy lakót fenyeget, majd egy másik alkalommal a közmeghallgatás során pedig nagy nyilvánosság előtt konkrét bűncselekmény, hivatali visszaélés elkövetésével és azzal vádolta alaptalanul, hogy meghurcolta a beosztottait. Minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes által elmondottak a becsületét és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait sértik. Tájékoztatta a fellebbezésében a bíróságot, hogy az alperes ellen büntetőfeljelentést is tett, melyben az ügyet vádemelési javaslattal továbbították a kerületi ügyészségnek. Mindez ugyancsak alátámasztja, hogy az alperes cselekménye polgári jogi értelemben is jogsértő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

Kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú adatokból annyiban, hogy a perrel érintett ... szám alatti, az alperes tényleges tartózkodási helyén lévő önkormányzati bérlakást is magában foglaló épület tulajdonjogát már a 2000-es évek közepén is átruházta a tulajdonos kerületi önkormányzat, mely szerződést utóbb jogerős határozatával érvénytelenné nyilvánított a bíróság, és az eredeti állapot helyreállítása jogcímén ismételten az önkormányzat tulajdonaként nyilvántartott.

A lakás jelenben 89 éves tulajdonosa **R. J.** 2005-től kezdődően folytatott levelezést - meghatalmazottja a nála szívésségi lakáshasználóként élő alperes segítségével - a tulajdonos önkormányzattal a bérleti jogviszonyának rendezéséről (A/4/1. számú iratok mellékletei).

W. L. a perrel érintett időszakban a **B.** Önkormányzat ellenzéki képviselője volt. A felperes, mint alpolgármester az a személy a **B.** Önkormányzatánál, aki a perrel érintett önkormányzati tulajdonú épület értékesítéséért felelős (1. számú keresetlevél mellékletei).

Kiegészíti a tényállást az ítéletábra a másodfokú adatokból azzal, hogy az alperesnek az elsőfokú eljárás során előterjesztett viszontkereseti kérelmét érdemben elutasító, 2016. november 8. napján kelt, a Fővárosi Bíróság 28.P.23.489/2016/3. számú ítélete ellen az alperes részéről - jogi képviselő nélkül - benyújtott fellebbezést az ítéletábra hivatalból elutasította.

Az ezen jogorvoslati kérelem folytán 17.Pf.20.081/2017. számon iktatott, a jelen perfelállítás mellett folyamatban volt személyiségi jog megsértése iránti pert - a fellebbezés elutasítását megelőzően - a másodfokú bíróság a jelen perhez egyesítette. A perbeli önkormányzati tulajdonban lévő társasházat már csupán az alperes és **R. J.**, mint bérlő lakja. Az épület többi bérlője már kikötözött, a lakásokat kiürítették (Pf. 18. számú, 2017. június 23-án érkezett postai tájékoztató).

A kiegészített tényállás alapján a fellebbezés kisebb részben alapos.

Mindenek előtt rögzíti az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem

támadott, a keresetnek részben helyt adó rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. Az ítéletábra a Pp. 253. § (1) bekezdése szerint érdemben, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú döntés jogorvoslati kérelemmel támadott rendelkezéseit.

A per eldöntése szempontjából releváns bizonyítást lefolytatta az elsőfokú bíróság, melynek eredményeként meghozott döntésével az ítéletábra részben egyetértett.

Nem osztja a másodfokú bíróság a fellebbezett döntésnek a további jogsértéstől történő eltiltás iránti kérelmet elutasító rendelkezését. Nem kétséges, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) pontja szerinti döntés meghozatala abban az esetben indokolt, amennyiben tartani lehet a jogsértés - adott esetben a jogosulatlan hangfelvétel készítés - megismétlődésétől, amire a felperes a jogorvoslati kérelmében okkal hivatkozott.

Arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján egyező előadása volt a peres feleknek, hogy 2015. március 5-én a jelenlévők hozzájárulása nélkül rögzítette az alperes az ... szám alatti ingatlanban található lakás bérleti jogának a rendezését célzó megbeszélés tartalmát az illetékes önkormányzat helyiségében. A másodfokú bíróság álláspontja szerint elfogadhatatlan ugyanakkor az elsőfokú elutasító döntés és annak súlyozottan azon indokolása, hogy lehetetlen a későbbiekben a 2015. március 5-ei testületi ülésről történő ismételt hangfelvétel készítés, mivel a helyes fellebbezési érvek szerint a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott jogintézmény célja annak megakadályozása, hogy a felperesi jogvédte érdekek ismételten veszélyeztetett helyzetbe kerüljenek, melytől tartani lehet - figyelemmel a peres felek elhúzódó konfliktusára. Mindezek alapján a másodfokú bíróság helyt adott a fellebbezésnek a további jogosulatlan hangfelvétel-készítéstől történő eltiltás tekintetében.

A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontján alapuló, a hangfelvétel megsemmisítése iránti kereseti kérelem elutasításának egyébként helytálló indokát az elsőfokú bíróság abban látta, hogy nyomósabb érdek fűződik a megbeszélésen elhangzottak későbbi igazolhatóságához az alperes részéről, mint a felperes megsemmisítéshez fűződő igényéhez.

Ezen helyes indokokon túl a megsemmisítés iránti fellebbezési kérelmet gyengíti, hogy a 2015. március 5-i eseményen rögzítetteket az alperes leírta, melyet a 7. számú, 2015. november 23. napján csatolt beadványával igazolt, mely tény önmagában értelmetlenné teszi a hangfelvétel megsemmisítésére irányuló indítványt, ami a írásos dokumentum megsemmisítésére nem terjedt ki.

E helyütt is rögzíti az ítéletábra, hogy a 2015. november 24. napján tartott tárgyaláson meghallgatott **W. L.** tanúvallomásából kitűnik, hogy mint önkormányzati ellenzéki képviselő e-mailen kapta meg az alperestől a perrel érintett hanganyagot, melyre a felperes a felhasználás körében annyiban alapos fellebbezési hivatkozást tett, hogy az kikerült az alperes rendelkezése alól.

Bár a felperes a keresetében kifejezetten nem különítette el a felvétel-készítést és felhasználást, kereseti kérelme olyan kitélt tartalmaz, hogy kötelezze a bíróság az alperest a felvétel „visszakérésére”, mely tartalmilag annak felhasználását sérelmezi.

Az irányadó bírói gyakorlat következetes abban, hogy a hangfelvétel készítése vagy felhasználása akkor nem minősül visszaélésszerűnek, ha arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből, vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a hangfelvétel készítése, avagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet (BDT2014. 3076.).

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezése, hogy a hangfelvétel

jogszerűtlenül készült, melytől az eseti döntés értelmében is elválasztható kérdés annak felhasználása. Nem kétséges, hogy az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - erről a kérdéskörrel nem foglalt állást, a hangfelvételt nyilvánosságra nem hozottként értékelte (ítélet 5. oldal 2. bekezdés utolsó előtti mondat).

Valamennyi peradatnak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelésével megállapítható, hogy az alperes annak a személynek továbbította az egyébként jogosulatlanul készített hangfelvételt, aki a helyi politika szintjén az alperesi érdekeket a képviselő-testület felé leginkább artikulálni volt képes. Mindezek alapján az alperes részéről történt felhasználás nem lépte túl a fent hivatkozott eseti döntés szerint említett arányosság követelményét. Arra nem volt ráhatása az alperesnek, hogy a hangfelvétel tartalmáról **W.** az önkormányzat felé miként tesz említést.

Mint a lentebb kifejtettek szerinti helyi közéleti kérdésről - az alperesnek és lakótársának érdekében eljuttatott hanganyagáról - **W. L.** számolt be elsőként a képviselő-testület 2015. április 30-ai nyilvános ülésén, aki a perben alperesként nem szerepel, ezért a további esetleges jogosulatlan felhasználás vizsgálata az adott felek viszonylatában fel sem merülhet.

A felperes a fellebbezésében teljes egészében megváltoztatni kérte az elsőfokú bíróságnak a 2015. december 17-én megtartott közmeghallgatáson tett alperesi előadásokkal kapcsolatos elutasító döntését, melyre nézve a jogorvoslati kérelmét arra alapította, hogy az ott elhangzott, és az alperes által érintett témakör nem tekinthető közügynek.

A fellebbezésből tehát az is kitűnik, hogy a felperes az elsőfokú bíróságnak az alpolgármesterként az elsőfokú bíróság által is idézett törvényhely, a Ptk. 2:44. §-a szerinti közéleti szereplői státusát, valamint az alperes részéről a közmeghallgatáson előadottak vélemény-nyilvánításként történő értékelését fellebbezéssel nem vitatta.

Közhatalmat gyakorló személyről általánosságban is a közéletet befolyásoló eseményekkel összefüggésben eshet szó, tehát a két fogalom, a közszereplő és a közügy az idézett jogszabályi rendelkezés szerinti törvényi tényállás értelmében szorosan összefügg, azonban a közhatalom birtokában történő feladatteljesítés önmagában nem teszi a közhatalom gyakorlóját közszereplővé.

A felperes a fellebbezésében az egyik tényállási elem, a „közügy” hiányában hivatkozik arra, hogy a Ptk. 2:45. §-a, a jóhírnév és a becsület megsértésére alapított keresete nem a Ptk. 2:44. § tükrében, a közszereplő személyiségi jogait korlátozó rendelkezések figyelembevételével, hanem az általános szabályok alapján volt a perben vizsgálható.

A Ptk. 2:44. §-a szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtette, hogy a közszereplő politikusra vonatkozó értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás főszabály szerint polgári jogi felelősségre vonásnak nem képezheti alapját, álláspontja az volt, hogy az alperes által a közmeghallgatáson elmondottak ilyen kijelentéseknek minősülnek. Az elsőfokú bíróság által is idézett, a közszereplő személyiségi jogának védelméről szóló törvényi rendelkezésnek a 7/2014. (III. 7.) AB határozat szerint is figyelembevehető feltételei tehát, hogy a perbeli alperesi előadás a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása érdekében történjen, a fellépés a cél megvalósulásához szükséges arányos mértéket ne lépje túl, továbbá annak végső korlátja a felperesnek az emberi méltóság megsértéséhez való joga, mely azt jelenti, hogy az nem lehet olyan, a felperest indokolatlanul bántó, durván sértő kijelentés, amelyet már a közszereplő sem köteles tűrni.

A felperes a 10. sorszám alatt 2016. január 13. napján csatolt felemelt kereseti kérelmében a közmeghallgatáson történetekkel összefüggésben a jóhírnevének és a becsületének a sérelmét is

állította.

Módosított keresetének a tényállásban az alábbiakat adta elő: „...a közmeghallgatás speciális, de mindenképpen hivatalos képviselő-testületi ülésnek minősül.... e nyilvános fórumon 50-60 ember vett részt, érdeklődő állampolgárok, az önkormányzati szervek dolgozói... Ezen az önkormányzati szervek vezetőinek a beszámolóját követően az állampolgárok fordulhattak kérdéseikkel a képviselő-testület tagjaihoz, s elmondhatták véleményüket bármely közérdekű ügyben...”

A felperes arra hivatkozott, hogy ennek a közmeghallgatásnak a végén adta elő az alperes az egyébként zavaros, - álláspontja szerint - őt a becsületében és a jóhírnevében sértő, a tényállásban rögzített kijelentéseit.

Az ítéletábra nem ért egyet azzal a fellebbezési állásponttal, hogy az alperes által a közmeghallgatáson felvetett témakör, a ... szám alatti épület értékesítésére, az önkormányzati tulajdonú ingatlanok bérlőinek a helyzetére vonatkozó kérdéskör, és annak rendezése folytán az önkormányzat és a ténylegesen kerületi lakos alperes között kialakult jogvita ne lenne közügyként minősíthető.

Kétségtelen, hogy szűken értelmezve valóban a felperes felvetése szerinti, egy konkrét lakás bérleti jogának a megváltásáról kialakult jogvita képezi a peres felek nézeteltérésének az alapját és az is egyértelmű, hogy az alperes a vitatott bérleti jogviszonynak nem alanya.

A fentebb hivatkozott keresetkiterjesztésében azonban maga a felperes idézte az inkriminált alperesi nyilatkozat elhangzásának körülményeit (10. számú irat mellékletei), a közmeghallgatás általános menetét és célját, mellyel kapcsolatban rögzíthető, hogy a kerületi önkormányzat - a perbeli épületen kívül - nyilván számos kerületi bérlakásnak a tulajdonosa, és általánosságban a kerület közvéleménye előtt sem érdektelen, hogy a nagyszámú bérlővel jogviszonyban álló jogi személyként - természetes személy tisztségviselői útján - miként nyilvánul meg, hogyan jár el a magánjogi jogviszony alanyaként egy kerületi lakossal fennálló jogvita rendezésében.

Nem beszélve arról, hogy peradatokkal igazolt, hogy az elmúlt másfél évtizedben az ... szám alatti, és más VI. kerületi önkormányzati ingatlanok tulajdonjogi sorsa a tágabb közvélemény érdeklődésére is számot tartó, jelentős sajtó-nyilvánosságot élvező témakör volt, ami ugyancsak az alperes által a közmeghallgatáson felvetettek közügy jellegét igazolja.

Az ítéletábra álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes részéről a 2015. december 17. napján tartott közmeghallgatáson elhangzottakat közügynek minősítette, és ezzel összefüggésben a felperesnek, mint politikus közszereplőnek a tágabb bírálhatóságát deklarálta.

A Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.

A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

A korábban hatályban volt polgári jogi rendelkezések alapulvételével kialakult bírói gyakorlat, és a fenti jogszabályi helyek alapján rögzíthető, hogy a közszereplői státusz csak szűkíti a személyiségi jog védelmét, de nem zárja ki az azzal kapcsolatos igényérvényesítés lehetőségét, mivel a közszereplő sem köteles túrni az emberi méltóságát sértő megjegyzéseket (BDT2014. 3130.).

A konkrét ügyben tehát - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is kiemelte - a közügyek szabad vitatását

célzó vélemény-nyilvánításhoz fűződő alapjog és a felperesnek az emberi méltóságra visszavezethető, a becsületének a megsértésére alapított igényének eltérő szempontjait kellett mérlegelni, annak tükrében, hogy a közhatalmi tevékenység ellenőrizhetőségéhez fűződő - egyébként elsődleges - érdeket háttérbe szoríthatja-e a felperesi magánérdek.

A fentiek értelmében csak kirívóan bántónak minősülő vélemény-nyilvánítás szolgálhat alapul a felperesi kérelem teljesítésére, mivel - a fellebbezési korlátokat tekintve - a másodfokú bíróságnak nem kell állást foglalnia arról, hogy az alperesi közlés mely része minősül tényállításnak és melyik a vélemény.

A felperes a per tárgyává tett kijelentést azért tartotta becsületsértőnek, mert az alperes az ő általa meghurcolt dolgozóról szólt, és őt az előterjesztését hivatali hatalmával visszaélő, személyes bosszútól vezérelt alpolgármesterként állította be. Az utóbbi kijelentésre hangsúlyozta a fellebbezésében, hogy a hivatali visszaélés a büntető törvénykönyvben szereplő bűncselekmény.

Az ítéletábra álláspontja szerint az alperesnek a vélemény-nyilvánításként közölt, a dolgozók meghurcolására, és a hivatalai visszaélésre vonatkozó kijelentései nyilvánvalóan sarkos megfogalmazásnak minősülnek, azonban a személyiségi jogi perekben is irányadó PK 12 számú állásfoglalás II. pontja alapján a kijelentések egészét nézve nem tekinthetők olyan, a közszereplő felperest kifejezőmódjában indokolatlanul bántó megjegyzésnek, mely - a közélet eseményeinek vitathatóságát biztosító alapjog sérelmére - az alperes polgári jogi felelősségre vonását eredményezhetné.

Az ítéletábra nem értett egyet az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű, az alperest terhelő sérelemdíj összegével, annak felemelésére a felperes fellebbezése kisebb részben kellő alapot szolgáltatott. Helyesen érvelt azzal a felperes, hogy a Ptk. 2:52. §-ára figyelemmel a sérelemdíj megállapításának pusztán a személyiségi jog megsértése a bizonyítandó feltétele. A (2) bekezdés szerint a fizetésre kötelezés további törvényi feltételei megegyeznek a kártérítési felelősség általános szabályaival, így a felelős személy meghatározására, a kimentés módjaira vonatkozó rendelkezésekkel.

A felperes az elsőfokú bíróság által megállapított 40.000 forintot rendkívül sérelmesnek, a jogintézmény céljához képest méltánytalanul alacsony összegűnek találta.

A sérelemdíj intézménye elsősorban a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való kompenzációjára szolgál, mely a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzeten, veszteségérzésen túl magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is (A Fővárosi Ítéletábra 1/2013. (VI. 17.) határozatával elfogadott PK vélemény 7. pontja).

A kompenzációra, megfelelő elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek szól, aki a jelen esetben a jogosulatlan alperesi hangfelvétel-készítés ellentételezéseként megállapított 40.000 forint sérelemdíjat okkal találta a jogintézmény céljához képest kevésnek - figyelemmel a hasonló személyiségi jogi jogsértések esetében általánosságban megállapítható díjakra.

Mindezek túlmenően a sérelemdíj összegének meghatározásakor a jogsértés tárgyi súlyát, az alperes felróhatóságának mértékét, a jogsértésnek a sértett környezetére gyakorolt hatását, és a sérelemdíj magánjogi szankció jellegét is figyelembe véve az ítéletábra álláspontja szerint 100.000 forint mértékű sérelemdíj szükséges, és egyben elégséges a felperes által elszenvedett sérelem megfelelő kompenzálására.

A Pp. 234. § (1) bekezdése szerint meghatározott, az elsőfokú ítélet közlésétől számított 15 napon belül, jogi képviselővel eljárva benyújtott fellebbezés hiányában nem volt mód az alperesnek a 2017. június 29-én megtartott másodfokú tárgyaláson előterjesztett, a sérelemdíj eltúlzott összegét

állító hivatkozásának érdemi vizsgálatára.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes fellebbezési kérelmét részben alaposnak találta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint részleges pernyertesség esetén a bíróság a perköltségek felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes, felek által előlegezett költségeknek a figyelembevételével határoz.

A felperes a jogorvoslati kérelmében kérte az elsőfokú bíróságnak a perköltségek körében hozott rendelkezése megváltoztatásával a javára ügyvédi munkadíj megállapítását, mely kérelme azért is alaptalan, mert a mindkét fokú eljárásban megállapítható túlnyomó részbeni alperesi pernyertesség nem teszi lehetővé a felperest képviselő ügyvéd díjának az alperesre történő részbeni áthárítását.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatása miatt az elsőfokú perköltség, mint feljegyzett kereseti illeték összege az alábbiak szerint módosul: a mindösszesen 1.527.000 forintot kitevő elsőfokú pertárgyértékből 100.000 forint megfizetésére kötelezte az ítéletábra az alperest, míg a személyiségi jogi sérelemmel összefüggésben megállapított objektív jogkövetkezmények tekintetében hozzávetőleg 1/3-ad részben alapos a felperesi kérelme. Ezért az illetekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (későbbiekben: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint meg nem határozható, 600.000 forintot kitevő perértékből 200.000 forintot számolt el a másodfokú bíróság az objektív jogkövetkezmények kapcsán, mely a sérelemdíj összegével együtt mindösszesen 300.000 forintot tesz ki, melynek eredményeként hozzávetőleg 20%-os az elsőfokú felperesi pernyertesség.

Ennek megfelelően a 91.620 forintot kitevő feljegyzett illetekből 17.900 forintot az alperes, míg a további 73.700 forintot a pert kezdeményező felperes köteles megfizetni az állam javára a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Az 1.487.000 forint fellebbezési pertárgyértékhez igazodó fellebbezési illeték az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján (8%), 122.160 forint, melyből a másodfokú - elenyésző - pervesztességéhez igazodó 8.000 forintot az alperes, a további 111.000 forintot (kerekítve) a felperes köteles megfizetni. A perrel felmerült egyéb, az ügyvédi munkadíj körében jelentkező saját költségeit a felperes maga viseli.

Budapest, 2017. június 29.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

Kepesné dr. Bekő Borbála s. k.
előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k.
bíró